

СТ А Н О В И Щ Е

за дисертационен труд на **Валентина Златанова Семерджиева**, докторант към катедра „Администрация и управление на ВСУ „Черноризец Храбър”, на тема: „Усъвършенстването на счетоводния мениджмънт в университетските болници – предпоставка за финансовата им стабилизация”, представен за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление „Администрация и управление”

Изготвил становището: **проф.д-р Петко Салчев, член на Научното жури**

Представеното изследване в дисертационния труд е посветено на актуален и значим проблем както за теорията, така и за практиката по управление на лечебните заведения в България и взаимодействието на болничния мениджмънт със счетоводната информационна система. В нашата страна тази проблематика е изследвана фрагментарно от позицията на различни професионални групи и научни кръгове, разделени по предмет на научна област. За първи път се прави връзка между тях и се разглежда тяхното взаимодействие като предпоставка за разкриване на натрупалите се проблеми в сектора и повишаване на ефективността в лечебните заведения. Сложността и спецификата на разглежданата проблематика налага използването на интердисциплинарен изследователски подход, приложен от автора в представения труд. Избраният изследователски проблем е следствие на нерешени въпроси в здравеопазването – разминаване между желанието и цели, наличие на бариери и ограничения от всякакво естество, информационен дефицит. В ситуацията на динамични промени в здравеопазването интересът към теоретично осветляване и практическо решаване на натрупаните проблеми в българските болници все повече се увеличава. Темата на изследването несъмнено е дисертабилна, актуална и значима. В същото време тя е много комплексна и сложна и за разработването и са необходими добра теоретична подготовка, професионални умения и аналитични способности, които докторантът притежава.

Дисертационния труд е разработен в обем от 243 страници и съдържа увод, три глави и заключение. В увода адекватно е коментирана актуалността на темата, формулирани са целта, задачите и тезата на изследването.

В първа глава успешно е формулиран изследвателският проблем – натрупани конфликти и дефицити в управлението на ключовото звено на здравеопазването – университетските болници, липсата на единна методика за остойностяване на болничните продукти и от тук системен

проблем по разходването на публичните средства в отрасъла и натрупване на задължения в търговските дружества – лечебни заведения. В тази глава докторантът разглежда финансирането на системата, болничните модели в България и Европейския съюз и европейските практики в управлението и заплащането на болничната помощ. Ефективността на разходите в българските лечебни заведения и опитите за макроикономически анализ са обречени на неуспех, поради липса на достъп до детайлизирана, дългосрочна информация за действителните им разходи, която би трябвало да е достъпна чрез информационната система на счетоводството.

Във втора глава се прави теоретично изследване за същността на счетоводството като източник на информация за управлението. Направено е задълбочено и обхватно изследване на етапите на развитие на счетоводството през вековете като инструмент на управлението. Разработен е модел за комуникативност на счетоводната система. Прецизно са открити особеностите на счетоводния мениджмънт в лечебните заведения. Разгледани са функциите му, обезпечаващи управлението. На база извършеното изследване е предложен модел за усъвършенстване на ГФО на болниците, даващ възможност чрез допълнителната информация и връзката между счетоводните и медицински данни от отчетите да се сравнява и съпоставя дейността на лечебните заведения. Представен е модел за поведение на счетоводния мениджмънт в лечебните заведения. Предложението на докторанта за въвеждане на единна национална методика за остойностяване на единица болничен продукт е апробирано чрез създаването на програмен продукт, в който авторът заедно с екип от специалисти е участвал. Продуктът работи в една от клиниките на УМБАЛ "Св. Георги" ЕАД.

В трета глава на дисертационния труд е направен обективен анализ на генезиса на задълженията, натрупани от лечебните заведения през последните десет години. Причините за този процес са осветлени, обобщени и оценени правилно и последователно. Изследването им има многослоен характер и демонстрира богатата осведоменост на автора по проблематиката.

Достойнство на дисертацията е емпиричното потвърждаване на необходимостта от идентифициране на системните проблеми и съчетаване на работата на различните професионални групи при решаването им в управлението на лечебните заведения.

Положително оценявам възприетия подход от докторанта за обобщения и изводи. Считаю, че резултатите от научното изследване са представени разбираемо, прецизно и в добра логическа последователност.

Изследването показва, че докторантът познава най-актуалните научни и информационни източници, владее научната терминология и я ползва с разбиране. Умее да формулира, изследва и откроява нерешените проблеми в научната област, да разкрива причинно-следствени връзки и формулира